

به نام خدا

روان‌شناسی و آموزش دانش‌آموزان با نیازهای ویژه

تألیف :

نام سی. اسمیت

ادوارد ای. پولووی

ترزا تیر داتی

جیمزار. پتن

کارول ای. داودی

ترجمه :

دکتر قربان همتی علمدارلو

(دانشیار دانشگاه شیراز)

دکتر عباسعلی حسین خانداده

(دانشیار دانشگاه گیلان)

دکتر حمید علیزاده

(استاد دانشگاه علامه طباطبائی)

ویراستار :

دکتر قربان همتی علمدارلو

اربابان

نشر اربابان

عنوان و نام پدیدآور: روان‌شناسی و آموزش دانش‌آموزان با نیازهای ویژه. تألیف: تام سی. اسمیت، ادوارد ای. پولووی، ترزا تیبر داتی، جیمز ار. پتن، کارول ای. داودی؛ ترجمه: دکتر قربان همتی علمدارلو، دکتر عباسعلی حسین‌خانزاده، دکتر حمید علیزاده.

مشخصات نشر: تهران: نشر ارسباران، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: [هجده] ۹۳۴ ص: مصور، جدول، نمودار.

شابک: 978-600-7385-22-7

عنوان اصلی:

Teaching Students With Speical Needs in Inclusive Settings, 7th. ed, c2015.

موضوع: آموزش و پرورش فراگیر -- ایالات متحده -- آموزش ویژه -- ایالات متحده

موضوع: کودکان معلول -- ایالات متحده -- آموزش و پرورش -- کلاس‌داری -- ایالات متحده

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ ر / ۱۲۰۱ LC

رده‌بندی دیویی: ۳۷۱/۹۰۴۶

شماره کتابشناسی ملی: ۴۲۹۱۱۵۷

بیا بید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

مخاطب عزیز، خواننده گرامی، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مترجم و ناشر است. تکثیر آن به هر شکل و میزانی، بدون اجازه از ناشر و مؤلف، و خرید و فروش آن کاری نادرست، غیرقانونی، و غیرشرعی است. پیامد این عمل ناصواب موجب بی‌اعتمادی در فضای نشر و فروش کتاب می‌شود و می‌تواند زمینه‌ساز محیطی ناسالم جهت بی‌ارزش کردن زحمات دست‌اندرکاران فعالیت‌های فرهنگی و اقتصادی در جامعه شود که در نهایت، به زیان خود شما و فرزندان‌تان خواهد شد.

سایت

www.Ravabook.ir

ارِسْباران
نشر ارسباران

پست الکترونیکی

panahir91@yahoo.com

روان‌شناسی و آموزش دانش‌آموزان با نیازهای ویژه

تألیف: تام سی. اسمیت، ادوارد ای. پولووی، ترزا تیبر داتی، جیمز ار. پتن، کارول ای. داودی

ترجمه: دکتر قربان همتی علمدارلو، دکتر عباسعلی حسین‌خانزاده، دکتر حمید علیزاده

ویراستار: دکتر قربان همتی علمدارلو

ناشر: نشر ارسباران

نوبت چاپ: سوم، پاییز ۱۴۰۲

تعداد صفحات: ۹۵۲ صفحه

شمارگان: ۵۵۰

لینتوگرافی، چاپ و صحافی: طیف‌نگار

ISBN : 978-600-7385-22-7

شابک: ۷-۲۲-۷۳۸۵-۶۰۰-۹۷۸

مرکز پخش: تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان پنجم و ششم، پلاک ۶۳

تلفن: ۸۸۹۶۲۷۰۷

تلفکس: ۸۸۹۶۵۲۲۸

۸۸۹۶۷۷۰۴

تلفن: ۹-۸۸۹۷۳۳۵۸

فهرست

پیش‌گفتار مترجمان پانزده

فصل ۱: مقدمه‌ای بر آموزش فراگیر ۱

تاریخچه آموزش دانش‌آموزان با نیازهای ویژه.....	۴
تعریف دانش‌آموزان با نیازهای ویژه.....	۷
دانش‌آموزان با ناتوانی دریافت‌کننده آموزش ویژه.....	۸
دانش‌آموزان مشمول بند ۵۰۴ و قانون امریکایی‌های با ناتوانی.....	۱۲
دانش‌آموزان رده تیزهوش و با استعداد.....	۱۳
دانش‌آموزان در مخاطره مشکلات تحصیلی.....	۱۳
خدمات جاری برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه.....	۱۴
قانون بهبود آموزش افراد با ناتوانی (حقوق عمومی ۴۴۶ - ۱۰۸، ۳ دسامبر ۲۰۰۴).....	۱۵
بند ۵۰۴ و قانون امریکایی‌های با ناتوانی.....	۲۳
دانش‌آموزان با ناتوانی در کجا باید آموزش ببینند؟.....	۲۷
برنامه‌های آموزش فراگیر.....	۲۹
موانع فراگیرسازی.....	۳۳
برداشت‌ها از فراگیرسازی.....	۳۵
ابعاد مهم کلاس‌های درس.....	۴۰
حسن پذیرش اجتماعی.....	۴۲
ارج نهادن بر گوناگونی دانش‌آموزان.....	۴۴
توجه به نیازهای مربوط به برنامه درسی.....	۴۵
مدیریت و آموزش اثربخش.....	۴۶
پشتیبانی و همیاری کارکنان.....	۴۷
خلاصه.....	۵۲

فصل ۲: همیاری متخصصان و همیاری خانه - مدرسه ۵۵

همیاری متخصصان ۵۷

همیاری - مشورت.....	۵۹
تدریس مشترک.....	۶۱
تمهیدات تدریس مشارکتی.....	۶۴
بهره‌گیری از معلم‌یاران حرفه‌ای.....	۷۱
ایجاد و حفظ کلاس‌های فراگیر.....	۷۴
آماده‌سازی کارکنان برای فراگیرسازی.....	۷۴
آماده‌کردن دانش‌آموزان برای فراگیرسازی.....	۷۵
حفظ کلاس‌های فراگیر کارآمد.....	۷۷
برنامه‌ریزی برای فراگیرسازی موفقیت‌آمیز دانش‌آموزان در کلاس آموزش عمومی.....	۷۸
همیاری با خانواده‌های دانش‌آموزان با ناتوانی.....	۸۰
خانواده.....	۸۶
ملاحظه‌های فرهنگی.....	۸۷
خانواده‌ها و کودکان با ناتوانی.....	۸۸
تأثیر بر برادران و خواهران.....	۹۲
حمایت از والدین.....	۹۴
همیاری خانه - مدرسه.....	۹۵
برقراری ارتباط با والدین.....	۹۷
مداخله مبتنی بر خانه.....	۱۰۵
تقویت و دلگرمی.....	۱۰۶
ارایه حمایت آموزشی.....	۱۰۷
مداخله‌های پایانی.....	۱۰۹
خلاصه.....	۱۱۰

فصل ۳: شناسایی و برنامه‌ریزی برای نیازهای دانش‌آموز ————— ۱۱۳

مداخله‌های پیش از ارجاع.....	۱۱۷
طرح همگانی یادگیری.....	۱۲۱
پاسخ به مداخله.....	۱۲۴
فرایند آموزش ویژه.....	۱۳۵
ارجاع رسمی.....	۱۳۹
روش‌های ارزیابی.....	۱۴۰
تعیین واجد شرایط بودن.....	۱۵۳
برنامه آموزش انفرادی.....	۱۵۵
ارزیابی سالیانه برنامه آموزش انفرادی و ارزشیابی مجدد.....	۱۷۵

۱۷۶	طرح خدمات خانوادگی انفرادی
۱۷۷	واجد شرایط بودن و طرح ریزی مربوط به بند ۵۰۴
۱۷۷	واجد شرایط بودن
۱۷۸	انطباق سازی
۱۷۸	نقش معلم آموزش عمومی در فعالیت های مربوط به بند ۵۰۴
۱۸۰	خلاصه

فصل ۴: مدیریت کلاس های متمایز ۱۸۳

۱۸۶	مفاهیم اساسی در مورد آموزش متمایز
۱۸۷	تعریف ها، اصطلاح شناسی و مبانی مفهومی
۱۸۹	روش های اجرای آموزش متمایز
۱۹۲	الگوی جامع آموزش متمایز
۱۹۵	متمایز سازی محیط
۱۹۸	متمایز سازی محتوا
۲۰۵	متمایز سازی مواد و وسایل آموزشی
۲۰۷	متناسب سازی سایر مواد و وسایل آموزشی
۲۰۸	متمایز سازی آموزشی
۲۱۰	ارایه آموزش منظم و آشکار
۲۱۱	برنامه ریزی آموزشی
۲۱۸	متمایز سازی مدیریت رفتار
۲۳۱	متمایز سازی فردی - اجتماعی - هیجانی (عاطفی)
۲۳۴	خلاصه

فصل ۵: تدریس به دانش آموزان با ناتوانی های یادگیری ۲۳۷

۲۴۲	مفاهیم اساسی در مورد ناتوانی های یادگیری
۲۴۲	تعریف و تشخیص و واجد شرایط بودن
۲۴۳	تعریف
۲۴۴	تشخیص و واجد شرایط بودن
۲۴۸	مراحل فرایند تشخیص و واجد شرایط بودن
۲۵۱	تشخیص دانش آموزان پیش دبستانی
۲۵۵	شیوع و محیط های آموزشی
۲۵۶	سبب شناسی و عوامل خطر ساز
۲۵۸	ویژگی های دانش آموزان با ناتوانی های یادگیری

۲۵۹	نارسایی‌های تحصیلی
۲۶۸	روش‌های مؤثر فراگیرسازی
۲۷۰	خدمات پیش‌دبستان
۲۷۴	خدمات دوره ابتدایی
۲۷۹	زبان نوشتاری
۲۸۷	خدمات دوره دبیرستان
۲۹۵	خدمات مربوط به بزرگسالان
۲۹۹	متناسب‌سازی کلاس درس
۳۰۳	نارسایی‌های تحصیلی و زبان
۳۰۸	مشکلات اجتماعی - هیجانی
۳۱۰	تفاوت‌های شناختی
۳۱۴	خلاصه

فصل ۶: تدریس به دانش‌آموزان با اختلال‌های هیجانی و رفتاری ————— ۳۱۷

۳۱۹	مفاهیم اساسی اختلال‌های هیجانی و رفتاری
۳۲۵	ارزیابی کارکرد رفتار
۳۲۵	طبقه‌بندی
۳۲۸	بروز ناتوانی
۳۲۹	شیوع و محیط‌های آموزشی
۳۳۶	سبب‌شناسی و عوامل خطر ساز
۳۳۹	ویژگی‌های دانش‌آموزان با اختلال‌های هیجانی و رفتاری
۳۴۰	پیشرفت تحصیلی
۳۴۵	پیامدهای پس از دبیرستان و دوره بزرگسالی
۳۴۸	روش‌های مؤثر فراگیرسازی
۳۴۸	چالش‌های معلمان آموزش عمومی
۳۵۲	ارتقای روش‌های فراگیرسازی
۳۵۶	انطباق‌سازی کلاس درس
۳۵۶	انطباق‌سازی برنامه درسی
۳۵۷	انطباق‌سازی‌های آموزشی
۳۵۸	حمایت‌های رفتاری
۳۶۴	انطباق‌سازی‌های فیزیکی
۳۶۵	خدمات پشتیبانی
۳۶۷	ملاحظه‌های دارویی
۳۷۰	خلاصه

فصل ۷: تدریس به دانش آموزان با کم توانی های ذهنی ————— ۳۷۳

۳۷۵	 مفاهیم اساسی کم توانی های ذهنی
۳۷۸	 تعریف، طبقه بندی و واجد شرایط بودن
۳۸۳	 طبقه بندی
۳۸۵	 شیوع و محیط های آموزشی
۳۹۱	 سبب شناسی و عوامل خطر ساز
۳۹۲	 ویژگی ها
۳۹۲	 ناتوانی های معنادار
۳۹۶	 ملاحظه های مربوط به پیامدها
۳۹۹	 ملاحظه های ویژه
۴۰۱	 روش های مؤثر فراگیر سازی
۴۰۱	 چالش های آموزش عمومی
۴۰۷	 ارتقای روش های فراگیر سازی
۴۰۹	 انطباق سازی های کلاس درس
۴۰۹	 انطباق سازی های برنامه درسی
۴۱۱	 طرح همگانی یادگیری
۴۱۲	 سایر انطباق سازی های آموزشی
۴۱۶	 خلاصه

فصل ۸: تدریس به دانش آموزان با اختلال نارسایی توجه - بیش فعالی — ۴۱۹

۴۲۱	 مفاهیم اساسی در مورد اختلال نارسایی توجه - بیش فعالی
۴۲۴	 تعریف، شناسایی و واجد شرایط بودن
۴۳۵	 شیوع و محیط های آموزشی
۴۳۶	 محیط های آموزشی
۴۳۷	 سبب شناسی و عوامل مخاطره
۴۳۸	 ویژگی های دانش آموزان با اختلال نارسایی توجه - بیش فعالی
۴۴۰	 پیامدها در دوره پس از دبیرستان و بزرگسالی
۴۴۲	 روش های مؤثر فراگیر سازی برای دانش آموزان
۴۴۲	 با اختلال نارسایی توجه - بیش فعالی
۴۴۳	 چالش های معلمان آموزش و پرورش عادی
۴۴۸	 متناسب سازی های کلاس برای دانش آموزان با اختلال نارسایی توجه - بیش فعالی
۴۶۶	 راهبردهای دانش آموز - تنظیم
۴۷۴	 ارتقای روش های فراگیر سازی
۴۷۷	 خلاصه

فصل ۹: تدریس به دانش‌آموزان با اختلال طیف درخودماندگی ————— ۴۷۹

۴۸۱	 مفاهیم اساسی اختلال طیف درخودماندگی
۴۸۳	 تعریف، تشخیص و واجد شرایط بودن
۴۸۵	 تشخیص کودکان با اختلال طیف درخودماندگی
۴۸۶	 تشخیص بهنگام
۴۸۸	 علل اختلال طیف درخودماندگی
۴۸۹	 شیوع
۴۹۱	 جنسیت و نژاد
۴۹۲	 محیط‌های آموزشی
۴۹۳	 ویژگی‌های افراد با اختلال طیف درخودماندگی
۴۹۵	 الگوهای رفتاری
۴۹۵	 ملاحظه‌های تحصیلی، زبانی و شناختی
۴۹۷	 پیامدهای آموزشی
۵۰۱	 روش‌های مؤثر فراگیرسازی
۵۰۱	 چالش‌های آموزش عمومی
۵۰۲	 مداخله‌های مبتنی بر پژوهش
۵۰۶	 ملاحظه‌های ویژه: برنامه‌های مداخله بهنگام
۵۱۲	 ارتقای روش‌های فراگیرسازی
۵۱۵	 متناسب‌سازی‌های کلاس درس
۵۱۵	 متناسب‌سازی‌های رفتاری
۵۲۰	 متناسب‌سازی‌های آموزشی
۵۲۱	 متناسب‌سازی‌های برنامه درسی
۵۲۴	 مداخله‌های پزشکی و جایگزین
۵۲۸	 خلاصه

فصل ۱۰: تدریس به دانش‌آموزان با آسیب‌های حسی ————— ۵۳۱

۵۳۳	 مرور کلی آسیب‌های حسی
۵۳۴	 مفاهیم اساسی آسیب شنوایی
۵۳۶	 تعریف، شناسایی، و واجد شرایط بودن
۵۳۹	 طبقه‌بندی آسیب شنوایی
۵۳۹	 میزان شیوع و محیط‌های آموزشی

۵۴۱	سبب‌شناسی
۵۴۲	ویژگی‌های دانش‌آموزان با آسیب شنوایی
۵۴۴	ناتوانی‌های معنادار
۵۴۵	دورنمای میزان موفقیت دانش‌آموزان با آسیب شنوایی
۵۴۵	ملاحظه‌های ویژه
۵۴۵	روش‌های مؤثر فراگیرسازی برای دانش‌آموزان با آسیب‌های شنوایی
۵۴۶	ارتقای روش‌های فراگیرسازی
۵۴۸	متناسب‌سازی‌های کلاس درس برای دانش‌آموزان با آسیب شنوایی
۵۴۹	متناسب‌سازی‌های مربوط به برنامه درسی
۵۵۰	ملاحظه‌های اجتماعی - هیجانی
۵۵۱	طرح همگانی یادگیری
۵۵۳	سایر مناسب‌سازی‌های آموزشی
۵۵۵	مفاهیم اساسی درباره آسیب بینایی
۵۵۶	تعریف، شناسایی، و واجد شرایط بودن
۵۶۰	میزان شیوع و محیط‌های آموزشی
۵۶۱	سبب‌شناسی
۵۶۱	ویژگی‌های دانش‌آموزان با آسیب بینایی
۵۶۴	ناتوانی‌های معنادار
۵۶۵	دورنمای میزان موفقیت دانش‌آموزان با آسیب بینایی
۵۶۵	ملاحظه‌های ویژه
۵۶۷	روش‌های مؤثر فراگیرسازی برای دانش‌آموزان با آسیب بینایی
۵۶۸	متناسب‌سازی‌های کلاس درس برای دانش‌آموزان با آسیب بینایی
۵۶۸	ملاحظه‌های عمومی
۵۷۱	ملاحظه‌های آموزشی و برنامه درسی
۵۷۳	ملاحظه‌های اجتماعی - هیجانی
۵۷۶	سایر متناسب‌سازی‌های آموزشی
۵۷۸	خلاصه

فصل ۱۱: تدریس به دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های با میزان بروز پایین — ۵۸۱

۵۸۳	ناتوانی‌های با میزان بروز پایین
۵۸۳	سایر آسیب‌های سلامتی و آسیب‌های استخوانی
۵۸۷	سایر آسیب‌های سلامتی

۵۸۸	آسم
۵۹۰	سرطان کودکی
۵۹۱	فیروز کیستی
۵۹۳	آسیب حسی دوگانه
۵۹۴	دیابت
۵۹۹	صرع
۶۰۲	اچ آی وی و ایدز
۶۰۴	نشانگان تور
۶۰۵	آسیب‌های جسمی
۶۰۶	قطع عضوی از بدن
۶۰۹	فلج مغزی
۶۱۲	تحلیل عضلانی
۶۱۳	شکاف ستون فقرات
۶۱۵	آسیب مغزی ضربه‌ای
۶۱۷	انطباق‌سازی کلاس درس برای دانش‌آموزان با آسیب مغزی ضربه‌ای
۶۲۰	نقش معلمان کلاس عمومی و دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های با میزان بروز پایین
۶۲۵	خلاصه

فصل ۱۲: تدریس به دانش‌آموزان با اختلال‌های زبان و گفتار ————— ۶۲۹

۶۳۱	مفاهیم اساسی در مورد اختلال‌های گفتاری و زبانی
۶۳۲	تعریف، شناسایی، واجد شرایط بودن
۶۳۵	طبقه‌بندی
۶۳۵	میزان شیوع اختلال‌های زبان و گفتار
۶۳۶	اختلال‌های زبان
۶۳۶	اختلال‌های واج‌شناختی و تولید
۶۴۱	اختلال‌های صدا
۶۴۳	اختلال‌های سیالی
۶۴۷	اختلال‌های زبان
۶۵۱	انواع اختلال‌های زبان و علل آنها
۶۵۳	ویژگی‌های نارسایی‌های زبانی
۶۵۴	روش‌های مؤثر فراگیرسازی
۶۵۴	چالش‌هایی برای معلمان
۶۵۸	ارتقای روش‌های فراگیرسازی برای دانش‌آموزان با اختلال‌های زبان و گفتار
۶۵۸	روش‌های مختلف ارائه خدمات

۶۵۹	فعالیت مشارکتی با آسیب‌شناس زبان و گفتار
۶۶۲	مناسب‌سازی‌های کلاس درس برای دانش‌آموزان با اختلال‌های زبان و گفتار
۶۶۲	پیشنهادهایی برای دانش‌آموزان با اختلال‌های گفتار
۶۶۷	مناسب‌سازی‌های لازم برای دانش‌آموزان با اختلال‌های زبان
۶۷۴	ارتباط افزایشی و جایگزین
۶۷۶	خلاصه

فصل ۱۳: تدریس به دانش‌آموزان تیزهوش و بااستعداد ————— ۶۷۹

۶۸۲	مفاهیم اساسی درباره دانش‌آموزان تیزهوش و بااستعداد
۶۸۳	چالش‌های بنیادی
۶۸۶	تصورات عموم مردم از تیزهوشی
۶۸۷	تعریف افراد تیزهوش
۶۹۰	مفهوم‌سازی‌های دیگر از تیزهوشی
۶۹۱	مفهوم خلاقیت
۶۹۳	میزان شیوع و منشأ تیزهوشی
۶۹۴	ویژگی‌های دانش‌آموزان تیزهوش
۶۹۶	ملاحظه‌های اجتماعی - هیجانی
۶۹۸	شناسایی، ارزیابی، و واجد شرایط بودن
۷۰۳	ملاحظه‌های مربوط به تنوعات فرهنگی
۷۰۴	ارتقای روش‌های مؤثر فراگیرسازی برای دانش‌آموزان تیزهوش
۷۰۶	پیوستار شیوه‌های مختلف جایدهی
۷۰۸	واقعیت‌های کلاس درس آموزش عمومی
۷۰۹	رویکردهای برنامه‌ریزی برای محیط‌های آموزش عمومی
۷۱۳	برآورده ساختن نیازهای جمعیت‌های ویژه
۷۱۴	برقراری ارتباط با والدین و خانواده‌ها و حمایت از آنها
۷۱۵	حمایت از معلم آموزش عمومی
۷۱۶	آمادگی معلم و رشد تخصصی
۷۱۷	متناسب‌سازی کلاس درس برای دانش‌آموزان تیزهوش
۷۱۷	ایجاد جو مطلوب در کلاس درس
۷۱۸	مدیریت و سازماندهی کلاس‌های درس کارآمد
۷۲۰	ملاحظه‌های آموزشی و برنامه درسی
۷۲۴	تحول شغلی
۷۲۴	خلاصه فصل

فصل ۱۴: تدریس به دانش‌آموزانی که در مخاطره هستند ————— ۷۲۷

۷۲۹	مفاهیم اساسی در مورد دانش‌آموزانی که در مخاطره هستند
۷۲۹	تعریف
۷۳۱	شیوع و عوامل مرتبط با در مخاطره بودن
۷۳۲	انتخاب گروه‌های در مخاطره
۷۳۳	دانش‌آموزانی که در فقر بزرگ می‌شوند
۷۳۸	کودکان پناهنده
۷۴۱	دانش‌آموزان بی‌خانمان
۷۴۹	دانش‌آموزان تک‌والدی
۷۵۳	دانش‌آموزانی که فرد یا افراد مهم زندگی‌شان را از دست می‌دهند
۷۵۵	دانش‌آموزانی که مورد سوءاستفاده و غفلت واقع می‌شوند
۷۶۳	دانش‌آموزان مبتلا به سوءمصرف مواد
۷۶۷	دانش‌آموزانی که باردار می‌شوند
۷۶۹	دانش‌آموزان همجنس‌دار یا دوجنسیتی
۷۷۱	دانش‌آموزان بزه‌کار
۷۷۳	روش‌های مؤثر فراگیرسازی برای دانش‌آموزان در مخاطره
۷۷۳	چالش‌های معلمان آموزش عمومی
۷۷۴	راهنمادهای آموزشی
۷۸۳	خلاصه

فصل ۱۵: تدریس به دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در مدارس ابتدایی ————— ۷۸۵

۷۸۹	ملاحظه‌های کلی مربوط به برنامه درسی
۷۹۰	پاسخ به مداخله
۷۹۲	طرح همگانی یادگیری
۷۹۲	برنامه درسی جامع
۷۹۴	تمرکز برنامه‌های درسی در حیطه‌های مربوط به مهارت‌های تحصیلی
۷۹۴	اجتماعی، و آموزش انتقال
۷۹۴	آموزش خواندن
۷۹۷	نوشتن
۸۰۱	ریاضیات
۸۰۱	آموزش مهارت‌های اجتماعی
۸۰۳	نیازهای مربوط به انتقال
۸۰۶	راهنمادهای آموزشی برای کلاس‌های درس فراگیر

۸۰۷	همکاری تخصصی
۸۰۹	یادگیری مشارکتی
۸۱۲	متناسب سازی های آموزشی و برنامه درسی
۸۱۴	متناسب سازی درس های آموزشی
۸۱۵	ملاحظه های مربوط به تنوعات فرهنگی
۸۱۵	متناسب سازی محیط کلاس درس
۸۱۶	طراحی تکالیف مؤثر خانه
۸۱۷	تدوین روش های نمره دهی پاسخ گویانه
۸۲۲	خلاصه فصل

فصل ۱۶: تدریس به دانش آموزان با نیازهای ویژه در مدارس متوسطه — ۸۲۵

۸۲۹	برنامه های آموزشی دوره متوسطه
۸۳۰	برنامه درسی آموزش ویژه در مدارس متوسطه
۸۳۰	تعیین نیازهای مربوط به برنامه درسی دانش آموزان
۸۳۵	برنامه هایی برای دانش آموزان با ناتوانی در مدارس متوسطه
۸۴۳	نقش مشارکتی معلم آموزش ویژه
۸۵۱	روش هایی برای تسهیل موفقیت دانش آموزان با نیازهای ویژه
۸۵۱	در کلاس درس آموزش عمومی
۸۵۲	راهنما های تدریس پژوهش - محور علمی
۸۵۳	متناسب سازی ها: انطباق سازی ها و اصلاحات
۸۵۶	تکالیف خانه، نمره دهی، و آزمونگری
۸۶۷	مهارت های مطالعه و راهنما های یادگیری
۸۷۲	خلاصه فصل

۸۷۵	پیوست ها
۸۷۶	پیوست الف
۸۸۲	پیوست ب
۸۹۵	پیوست ج
۹۰۷	منابع
۹۲۷	واژه نامه

پیش‌گفتار مترجمان

استاد محمد بهمن‌بیگی^۱ در کتاب *اگر قره‌قاج نبود* می‌نویسد، «اشک بیش از آب، چهره‌پدران و مادران ما را شسته است و خون بیش از شربت به کام نیاکان، کسان، خویشان و عزیزان ما فرو ریخته است. کلید حل مشکلات در لابلای الفبا نهفته است، من از شما می‌خواهم که به پا خیزید و روز و شب و گاه و بی‌گاه درسی بدهید، درس بخوانید، درس بدهید، درس بخوانید ...» این جمله‌ها و عبارات را می‌توان در وصف حال کودکان با نیازهای ویژه و خانواده‌هایشان به کار برد و کلید حل مشکلات آنها را نیز در پیام استاد بهمن‌بیگی جستجو کرد. دانش‌آموزان با نیازهای ویژه^۲، دانش‌آموزانی هستند که نیاز به آموزش و پرورش ویژه و خدمات وابسته به آن دارند تا بتوانند توانمندی‌های بالقوه‌ی خودشان را شکوفا سازند. این دانش‌آموزان به دلیل داشتن تفاوت‌های قابل ملاحظه با بیشتر دانش‌آموزان در یک یا چند مورد از حیطه‌های کم‌توانی‌های ذهنی^۳، ناتوانی یادگیری^۴ یا توجه، اختلال‌های رفتاری^۵، ناتوانی‌های جسمی^۶، اختلال‌های ارتباطی^۷، درخودماندگی^۸، آسیب مغزی ضربه‌ای^۹، آسیب شنوایی^{۱۰}، آسیب

۱. استاد محمد بهمن‌بیگی (۱۳۸۹-۱۳۹۹) بنیان‌گذار آموزش عشایر ایران بود که ثمره سی سال خدمت صادقانه ایشان باسواد کردن بیش از پانصد هزار نفر از جامعه عشایری کشور و تربیت بیش از ده هزار نفر متخصص در حوزه‌های مختلف است. از وی کتاب‌های بسیار ارزشمندی با محوریت آموزش به یادگار مانده است که از جمله می‌توان به «عرف و عادت در عشایر فارس»، «بخارای من ایل من»، «اگر قره‌قاج نبود»، «به اجاق قسم» و «طلای شهامت» اشاره کرد. مطالعه کتاب‌های یادشده به همه متخصصان آموزش پیشنهاد می‌شود.

2. Students with special needs

3. intellectual disabilities

4. learning disability

5. behavioral disorders

6. physical disabilities

7. Communicational disorders

8. autism

9. traumatic brain injury

بینایی^{۱۱}، تیزهوشی و با استعدادی^{۱۲} و غیره نیاز به آموزش و پرورش ویژه دارند (هالاها و همکاران، ۲۰۰۹).

دانش‌آموزان با نیازهای ویژه حق دارند که به همه خدمات، امکانات و برنامه‌درسی که همسالان‌شان در مدارس عمومی از آن برخوردارند، دسترسی داشته باشند و از همسالان‌شان جدا نباشند. آموزش فراگیر نوعی شیوه مبارزه با نگرش‌های جداسازی و فراهم کردن آموزش مؤثر برای کودکان و بهبود کارایی و اثربخشی مقرون به صرفه برای کل نظام آموزشی است. آموزش فراگیر فقط به معنای جایدهی کودکان با نیازهای ویژه در مدارس عمومی نیست، بلکه به نوعی بر کارآمدی و اثربخشی آموزش نیز تأکید دارد (بارتون، ۱۹۹۷). آموزش فراگیر باعث شده است که مدارس عمومی و معلمان مدارس عمومی نیز همانند مدارس ویژه و معلمان مدارس ویژه با دانش‌آموزان دارای نیازهای ویژه و نیازها، نقاط قوت و توانمندی‌ها و چالش‌های آنها درگیر شوند. بر این اساس، همه معلمان آموزش فراگیر باید اطلاعات کامل و جامعی از دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و چگونگی رشد و یادگیری آنها داشته باشند. به ویژه، معلمان باید از روش‌ها و مداخله‌های آموزشی و درمانی که اثربخشی و مفید بودن آن‌ها در برآوردن نیازهای آموزشی این دانش‌آموزان مورد تأیید قرار گرفته است، آگاه باشند (وستوود، ۲۰۰۹).

کتاب «روانشناسی و آموزش دانش‌آموزان با نیازهای ویژه» در شانزده فصل تلاش کرده است که جدیدترین مفاهیم، نظریه‌ها، رویکردهای آموزشی و برنامه‌های مداخله‌ای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه را با رویکرد فراگیرسازی و چگونگی برآوردن نیازهای آنها در محیط‌های فراگیر را مبتنی بر یافته‌های علمی ارایه کند.

شایان ذکر است که ویرایش ششم این کتاب که در سال ۲۰۱۲ منتشر شده بود، ترجمه شد و سپس با انتشار ویرایش هفتم در سال ۲۰۱۵ تغییرات انجام شده در ویرایش جدید نیز در ترجمه انطباق‌سازی شد. برای مثال در فصل تدریس به دانش‌آموزان با اختلال طیف درخودماندگی، بخش تعریف و طبقه‌بندی بر اساس تغییرات ویرایش پنجم راهنمای تشخیصی و آماری اختلال‌های روانی انطباق‌سازی شده بود که در ترجمه نیز این تغییرات مورد ملاحظه قرار گرفت.

مطالعه کتاب حاضر را به همه والدین، معلمان، مربیان و متخصصان کودکان با نیازهای ویژه به خصوص والدین، معلمان، مربیان و متخصصانی که در آموزش فراگیر نقش دارند، پیشنهاد می‌کنیم و انتظار داریم خوانندگان با ارایه دیدگاه‌ها و پیشنهادهای خود ما را در رفع کاستی‌ها یاری دهند.

در پایان از سرکار خانم مریم شاهین دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی دانشگاه شیراز برای بازخوانی و غلط‌گیری نسخه نهایی کتاب، قدردانی می‌کنیم. همچنین از جناب آقای پناهی مدیر محترم نشر ارسباران، جناب آقای دکتر شمس مدیر محترم نشر روان، جناب آقای سیدسعید میرجلالی مدیر محترم نشر ویرایش و سرکار خانم منصوره خانلری که زحمت حروفچینی و صفحه‌آرایی را برعهده داشتند، به خاطر همکاری صمیمانه و فراهم آوردن امکان چاپ این کتاب تشکر می‌کنیم و از خداوند متعال آرزومندیم که همواره در راه نشر آثار علمی و فرهنگی، موفق و مؤید باشند.

همتی علمدارلو، حسین خانزاده، علیرزاده

تابستان ۱۳۹۵